

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **Vojenský technický ústav, s.p.**, IČO 242 72 523, se sídlem Mladoboleslavská 944, 197 00 Praha 9, zastoupen JUDr. Jiřím Velíškem, advokátem se sídlem Holečkova 6, 150 00 Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí,** se sídlem Vršovická 65, Praha 10, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2017, č. j. MZP/2017/570/188, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2017, č. j. 62 A 220/2017 – 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Žalobou ze dne 21. 9. 2017, podanou u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“), se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2017, č. j. MZP/2017/570/188, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 29. 9. 2016, č. j. KUZL64633/2016. Uvedeným rozhodnutím byl stěžovatel shledán vinným ze správního deliktu dle § 36 odst.

2 písm. c) zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, kterého se měl dopustit tím, že u provozovaných objektů v prostoru areálu Vojenského technického ústavu výzbroje a munice Slavičín nepředložil krajskému úřadu návrh na zařazení specifikovaných objektů do skupiny A nebo skupiny B podle vzoru v příloze č. 2 k tomuto zákonu. Za to byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 200 000 Kč a povinnost uhradit paušální náklady řízení.

[2] Usnesením krajského soudu ze dne 9. 10. 2017, č. j. 62 A 220/2017 – 46, byl stěžovatel vyzván k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto usnesení. Podle doručenky založené v soudním spise krajského soudu bylo toto usnesení doručeno do datové schránky jeho právního zástupce dne 11. 10. 2017.

[3] Usnesením ze dne 25. 10. 2017, č. j. 62 A 220/2017 – 50 (dále jen „napadené usnesení“), krajský soud řízení o správní žalobě zastavil, jelikož lhůta stanovená soudem k zaplacení soudního poplatku marně uplynula a stěžovatel soudní poplatek nezaplatil. Napadené usnesení bylo doručeno do datové schránky zástupce stěžovatele dne 25. 10. 2017

II.
Kasační stížnost

[4] Stěžovatel napadl usnesení krajského soudu včas podanou kasační stížností. Namítá, že již podáním ze dne 25. 10. 2017 krajskému soudu doložil, že soudní poplatek zaplatil ke dni nabytí právní moci napadeného usnesení. Krajský soud však stěžovatele usnesením ze dne 7. 11. 2017, č. j. 62 A 220/2017 – 57, vyrozuměl o tom, že soudní poplatek byl zaplacen až o den později, a nejsou tudíž dány důvody pro zrušení napadeného usnesení.

[5] Stěžovateli je známa judikatura Nejvyššího správního soudu, podle níž je ve správním soudnictví poplatek ve smyslu § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném do 29. 9. 2017 (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), zaplacen v případě bankovního převodu v den, kdy byly peníze připsány na účet soudu a nikoli v den, kdy je bance podán příkaz k úhradě. Stěžovatel však s touto judikaturou nesouhlasí.

[6] Upozorňuje na skutečnost, že soudy v občanském soudním řízení vykládají ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích odlišně a soudní poplatek je možné včas uhradit tak, že poslední den lhůty pro odvolání je podán příkaz k úhradě. Odlišný výklad ustanovení majícího zjevně týž účel v obou druzích soudnictví se jeví jako problematický i odborné literatuře (např. WALTR, Robert. Zákon o soudních poplatcích. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 25).

[7] Účelem citovaného ustanovení je zmírnění dopadu nezaplacení soudního poplatku tím, že žalobce má možnost jej „neprodleně“ zaplatit na základě doručeného usnesení o zastavení řízení. V soudním řízení správním je nutné uhradit poplatek ještě v den doručení usnesení o zastavení řízení. Stěžovateli bylo napadené usnesení doručeno dne 25. 10. 2017, tentýž den zadal bance příkaz k úhradě. Dle argumentace Nejvyššího správního soudu by jedinou možností, jak měl stěžovatel postupovat, bylo uhrazení poplatku v hotovosti na

pokladně Krajského soudu v Brně. Takový výklad však zcela vylučuje aplikaci § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích u žalobců, kteří se fyzicky nacházejí v době doručení usnesení o zastavení řízení ve větší vzdálenosti od sídla příslušného správního soudu, nebo těch žalobců, kterým bylo usnesení o zastavení řízení doručeno až po zavírací době pokladny příslušného správního soudu. Takový výklad je však zcela formalistický a zakládá nerovnost mezi jednotlivými skupinami žalobců.

[8] Takový výklad vede k odepření soudní ochrany uvedeným skupinám žalobců a nerespektuje smysl ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, jímž je umožnit úhradu soudního poplatku neprodleně po doručení usnesení o zastavení řízení. Stěžovatel upozorňuje na judikaturu Ústavního soudu, podle níž právo musí být především nástrojem spravedlnosti, nikoliv souborem právních předpisů, které jsou mechanicky a formalisticky aplikovány bez ohledu na smysl a účel toho kterého zájmu chráněného příslušnou normou.

[9] Výklad zastávaný Nejvyšším správním soudem je tedy výkladem zcela formalistickým a odporujícím účelu citovaného ustanovení zákona o soudních poplatcích. Je tudíž na místě, aby došlo k jeho změně, a to předložením věci rozšířenému senátu dle ustanovení § 17 odst. 1 s. ř. s.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[12] Ze soudního spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení před krajským soudem bylo zahájeno podáním žaloby dne 21. 9. 2017. Je proto nesporné, že postup soudu ohledně poplatkové povinnosti se řídil zákonem o soudních poplatcích ve znění do 29. 9. 2017 (čl. VI. zákona č. 296/2017 Sb.). Napadené usnesení bylo zástupci stěžovatele doručeno dne 25. 10. 2017, téhož dne nabylo právní moci. Stejného dne v 15:56 stěžovatel zadal bance příkaz k úhradě soudního poplatku. Soudní poplatek byl připsán na účet krajského soudu dne 26. 10. 2017.

[13] Podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích platí, že *usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení.*

[14] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovateli je známa judikatura Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 – 172), podle níž stanoví-li § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, že soudní poplatek lze zaplatit dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nabylo právní moci, nejde tu o stanovení lhůty ani zákonné ani soudcovské, nelze tudíž aplikovat § 40 s. ř. s. V případě bankovního převodu je tedy soudní poplatek ve věcech správního soudnictví zaplacen až tehdy, když jsou peníze připsány na účet soudu a nikoliv okamžikem podání příkazu k úhradě. Jedná se o ustálenou judikaturu a zákon o soudních poplatcích je takto soudy ve správním soudnictví vykládán setrvale již téměř deset let (z poslední doby srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2016, č. j. 10 Azs 57/2016 – 25, ze dne 28. 4. 2016, č. j. 2 As 68/2016 – 15, ze dne 8. 11. 2016, č. j. 5 As 230/2016 – 22, nebo ze dne 10. 11. 2016, č. j. 10 Afs 223/2016 – 25).

[15] Nastíněná interpretace zákona o soudních poplatcích byla opakovaně podrobena přezkumu za strany Ústavního soudu a byla shledána ústavně konformní. Podrobněji se k výkladu zákona (včetně otázky rozdílnosti úpravy v občanském soudním řízení a v soudním řízení správním) vyjádřil Ústavní soud např. v usnesení ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. II. ÚS 1481/16.

[16] Ústavní soud vychází ze skutečnosti, že zatímco v občanskoprávním řízení poskytují soudy ochranu soukromým subjektivním právům, v soudním řízení správním poskytují ochranu veřejným subjektivním právům. To dává legitimní základ pro odlišná procesní práva účastníků těchto řízení. Zákon o soudních poplatcích nestanoví ve věcech správního soudnictví žádnou dodatečnou lhůtu pro splnění poplatkové povinnosti, pouze hovoří o tom, že je-li poplatek zaplacen dříve, než usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci, soud usnesení zruší. Zjistí-li tedy soud, že např. ke dni zastavení řízení byla na účet soudu připsána příslušná peněžitá částka, soud usnesení o zastavení řízení zruší (srov. usnesení ze dne 3. 9. 2012, sp. zn. IV. ÚS 685/12).

[17] Jedná se tedy o ochranu poplatníka pro případ, kdy včasně učiní úkon směřující k zaplacení poplatku, o čemž však v okamžiku rozhodnutí soudu o zastavení řízení nemusí mít soud vždy vědomost. Může se tak stát, že ke dni doručení uvedeného usnesení je soudní poplatek skutečně zaplacen, a jediným zákonem předpokládaným způsobem řešení je následné zrušení usnesení o zastavení řízení. Není tedy správná představa stěžovatele, že usnesení o zastavení řízení je jakousi další výzvou, umožňující stěžovateli ve věcech správního soudnictví ještě soudní poplatek v den doručení takové výzvy uhradit pouhým zadáním příkazu k úhradě.

[18] Na uvedených závěrech nic nemění ani odlišný postup soudů v občanském soudním řízení. Z ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích totiž vyplývá, že usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, je-li poplatek zaplacen v ostatních věcech (nikoli správního soudnictví) nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Zde se jedná o klasické provedení úkonu ve lhůtě. Odlišnost mezi placením soudních poplatků ve věcech správního soudnictví a věcech ostatních tedy vychází z textu zákona, neboť § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích stanoví v obou případech pro zrušení usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku odlišné podmínky.

[19] Nejvyšší správní soud se v nyní posuzované věci nehodlá nijak odchýlit od své dlouhodobě zastávané jednotné rozhodovací praxe, která byla též opakovaně potvrzena Ústavním soudem. Nejsou tedy dány důvody pro předložení věci rozšířenému senátu dle ustanovení § 17 odst. 1 s. ř. s. Nehledě na to, že se jedná již o právní úpravu historickou a současné znění zákona je pro poplatníka přísnější, jelikož k zaplacení poplatku po soudem stanovené lhůtě již nelze přihlížet (srov. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích ve znění od 30. 9. 2017).

[20] Zbývá pouze doplnit, že poplatková povinnost vzniká již samotným podáním žaloby [§ 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích]. Zákon o soudních poplatcích umožňuje předejít následkům nezaplacení soudního poplatku v podobě zastavení řízení tím, že navrhovateli dává možnost zaplatit soudní poplatek na základě výzvy soudu ve lhůtě stanovené soudem podle § 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích. Stěžovatel tedy měl možnost zaplatit soudní poplatek ke dni podání žaloby (dne 21. 9. 2017), v desetidenní lhůtě stanovené krajským soudem (do 23. 10. 2017), a následně i po uplynutí této lhůty do dne nabytí právní moci napadeného usnesení (dne 25. 10. 2017). Poplatek lze s okamžitými účinky zaplatit nikoliv pouze na pokladně krajského soudu, který usnesení o zastavení řízení vydá, ale též na pokladně některé z poboček nebo územních pracovišť České národní banky (v Praze, Brně, Hradci Králové, Ostravě, Českých Budějovicích, Plzni nebo Ústí nad Labem). Pokud stěžovatel soudní poplatek přesto včas nezaplatil a teprve dne 25. 10. 2017 podal u své banky příkaz k úhradě, nelze postup krajského soudu hodnotit jako pochybení vedoucí k odepření práva stěžovatele na přístup k soudu.

IV.
Závěr a náklady řízení

[21] Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že napadené usnesení není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví - li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2017

Mgr. Jana Brothánková

předsedkyně senátu